

בפני : כבוד המשנה לנשיא ת' אור
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ס' גובראן

המבקש : עו"ד יורם ליאונלו ארביב

נגד

המשיב : לשכת עורכי הדין - ועד מחוז תל אביב

ערעור על הכרעת דינו של בית הדין המשמעתי הארצי של
לשכת עורכי הדין בתיק בד"א 26/00 שניתן ביום 14.1.02
על ידי עו"ד גדעון הולין, עו"ד שלמה הלר ועו"ד טובה כגן

בשם המבקש : עו"ד שמואל סעדיה
בשם המשיב : עו"ד עמי סביר

פסק-דין

המשנה לנשיא ת' אור:

1. המערער הינו עורך דין, אשר הורשע בחמש פרשיות שונות על ידי בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין מחוז תל אביב (להלן: בית הדין המחוזי). ערעורו על הרשעות אלו נדחה על ידי בית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין (להלן: בית הדין הארצי). בפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין הארצי. הערעורים הובאו בפני בית הדין הארצי בשני ערעורים נפרדים, ולפיכך נדון בהם גם אנו בנפרד.

בד"א 26/00

2. בערעור זה דן בית הדין הארצי בשלוש הרשעות שונות, אשר בגינן הוטל על המערער עונש השעיה על תנאי של ששה חודשים. בית הדין דחה את הערעור, והותיר את גזר הדין על כנו.

3. בפרשיה הראשונה (להלן: פרשיית כתב התביעה) נטען, כי המערער הגיש עבור לקוח אותו ייצג כתב תביעה באיחור ניכר, רק לאחר שישה חודשים מקבלת התיק

לטיפולו. בנוסף, התעלם המערער במשך תקופה ארוכה מדרישות הלקוח להחזיר לידי את התיק, ולחתום על מכתב שחרור אשר יאפשר לו להעביר את התיק לידי עורך דין אחר. בית הדין המחוזי קבע כי במעשים אלו הפר את חובתו כעורך דין בהתאם לס' 2 לכללי לשכת עורך דין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו-1986 (להלן: כללי האתיקה) וכן הפר הוראות בסעיפים 53, 54 ו-61 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן: החוק). בית הדין הארצי דחה את הערעור על הרשעה זו וקבע כי אין להתערב בקביעות העובדתיות של בית הדין המחוזי בפרשייה זו.

4. בפרשייה השנייה (להלן: פרשיית הפיצוי הכספי), התבקש המערער על ידי בני זוג לסייע להם לקבל פיצוי כספי עקב נזקים שנגרמו להם, לטענתם, בעקבות עבודות שביצעה רשות מקומית בסמוך לביתם. בני הזוג העבירו למערער מסמכים שונים, ובכללם חוות דעת של שמאי לגבי הנזקים שנגרמו להם. חוות הדעת לא נערכה בהתאם לכללים הנדרשים לצורך הגשה לבית משפט כחוות דעת מומחה. לאחר מכן, ובמשך כשלוש וחצי שנים, לא הגיש המערער כל תביעה בתיק ולא ביצע פעולה אחרת לקידומו. לאחר שביקשו בני הזוג להחזיר להם את התיק על מנת שיעבירו אותו לטיפול עורך דין אחר, התקיימה פגישה במשרדו של המערער, בסופה לא הוחזר התיק. בית הדין הסיק כי קיימות ראיות לכך שהסיבה לאי החזרת התיק ממשרדו של המערער הייתה דרישה שהעלה המערער לחתום על מכתב המשחרר אותו מכל אחריות ותביעות בנוגע לניהול התיק, כתנאי להחזרתו של התיק. בית הדין המחוזי קבע כי למרות שאין ביכולתו להכריע לגבי הטענה כי המערער לא עשה דבר בתיק, והעביר דיווחים כוזבים או נמנע מדיווחים חיוניים לבני הזוג בנוגע להתנהלותו, הרי שהמערער פעל שלא כשורה בכך שלא עשה דבר לתיקון חוות דעת השמאי (בין השאר על ידי פניה לשמאי ישירות), הזניח והתרשל בטיפולו בתיק, ובכך הפר את חובתו בהתאם לס' 2 לכללי האתיקה והפר את הוראות סעיפים 53, 54 ו-61 לחוק. בית הדין הארצי דחה את ערעורו של המערער בפרשייה זו, והוסיף כי מהראיות שהובאו בתיק ברור גם כי המערער התנה את החזרת התיק לבני הזוג בחתימתם על מכתב פטור, ופעל לא כשורה גם בכך.

5. בפרשייה השלישית (להלן: פרשיית מכירת הדירה) ייצג המערער שני צדדים לעסקת מכר דירה. המערער לא השלים את רישום העסקה ורישום משכנתא לטובת הבנק המממן אלא לאחר כשש שנים. התברר, כי על הדירה היה מוטל סכום גדול של מס שבח, אשר אחת המוכרות שהתגוררה בארצות הברית הייתה צריכה לשלמו - או לקבל פטור ממנו - וכתוצאה מכך לא בוצע רישום הזכויות. נטען כי המערער לא דיווח לצדדים על מצב זה ועל התעכבות הרישום שנגרמה כתוצאה ממנו, ולא הקפיד לכלול תנאי בחוזה המכירה, לפיו יותנה תשלום סופי ברישום העברת הזכויות. בית הדין

המחוזי קבע כי במעשיו אלו הפר המערער את חובתו בהתאם לסעיפים האמורים בשתי הפרשיות הקודמות, ופעל בצורה רשלנית תוך הזנחת חובתו המקצועית. בית הדין הארצי דחה את הערעור שהגיש המערער על פרשיה זו וקבע כי המערער לא פעל על פי חובתו המקצועית כאשר לא כלל תניה בחוזה המכירה שתבטיח את רישום העברת הזכויות, וכן הפר את חובתו והתרשל כאשר לא פעל לקידום הרישום כמשך שש שנים אלא רק לאחר שהוגשה תלונה ללשכה בעניין זה.

בד"א 47/00

6. בערעור זה דן בית הדין הארצי בשתי פרשיות נוספות, אשר בהן הורשע המערער על פי הודאתו, ובגינן הוטל על המערער בבית הדין המחוזי עונש השעיה של 12 חודשים, מתוכם שלושה חודשים בפועל והשאר על תנאי, וכן קנס כספי. בית הדין הארצי דחה את ערעורו של המערער, קיבל את הערעור הנגדי של הועד המחוזי, והחמיר בעונשו, תוך שהוא מטיל על המערער 18 חודשי השעיה, מתוכם 6 חודשים בפועל.

7. בפרשיה הראשונה בתיק זה (להלן: פרשיית ההוצל"פ) ייצג המערער חברה בהליכי הוצאה לפועל. המערער גבה עבור החברה כספים, אך לא דיווח לחברה על כך ולא העביר לה את הכסף שגבה. המערער גם לא השיב לפניות החברה להחזיר לה את המסמכים שהעבירה לו ואת הכספים שנודע לה שגבה עבורה. המערער הודה במהלך הדיון במעשיו, ובית הדין המחוזי הרשיע אותו, לפי הודאתו, בעבירות על סעיפים 2, 40 ו-42 לכללי האתיקה, וסעיפים 53, 54 ו-61 לחוק.

8. בפרשיה השנייה בתיק זה (להלן: פרשיית השיקים) משך המערער מחשבונו שיקים ואלו חוללו מחמת אי פירעון או אי כיסוי מספיק. גם לאחר פניית ב"כ מחזיק השיקים אליו ולאחר מכן להוצל"פ, לא פרע המערער את חובו, ועשה כך רק לאחר תלונה שהוגשה ללשכת עורכי הדין. גם בפרשיה זו הורשע המערער על פי הודאתו, בעבירות על סעיפים 53 ו-61 לחוק.

9. ערעור המערער מופנה כלפי עצם ההרשעה בחמש הפרשיות השונות וכלפי גזרי הדין בשני התיקים של בית הדין הארצי.

נדון עתה בטענות המערער השונות.

פרשיית התביעה

10. בפרשיית כתב התביעה טוען המערער, כי בתי הדין קמא התעלמו מהסכם שנחתם בינו לבין לקוחו ב- 23.10.91 (כשבוע לפני הגשת כתב התביעה בפועל) ולפיו התחייב המערער להגיש את כתב התביעה תוך 24 שעות. לטענת המערער, מהסכם זה משתמעת התחייבות הדדית של הצדדים: המערער מתחייב להגיש את כתב התביעה, אולם הלקוח "מוחל על טענותיו כלפי המערער" (סעיף 7 לכתב הערעור). משכך הדבר, הרי שהלקוח - כשהתלונן כלפי המערער - היה מנוע מלעשות כך, ותלונתו נגועה בחוסר תום לב. כמו כן טוען המערער, כי גרסתו של הלקוח, לפיה הוא העביר למערער מכתב בקשה להחזרת התיק אליו כשישה חודשים לפני שהוחזר התיק, הועדפה על ידי בית הדין קמא שלא בצדק על פני הגרסה של המערער, לפיה הגיע אליו מכתב כזה רק כחודש לפני החזרת התיק בפועל.

דין טענות המערער להידחות. ההסכם שנחתם בין המערער לבין הלקוח, שהוא למעשה פתק בכתב יד בו מתחייב המערער להגיש כתב תביעה תוך 24 שעות או להעביר את התיק לעורך דין אחר, אינו כולל - לא במפורש ולא במשתמע - התחייבות כלשהי של הלקוח. להיפך: נוסח ההסכם מאושש את הטענה לפיה המערער נמנע לאורך זמן מלהגיש את כתב התביעה ודחה את לקוחו ב"לך ושוב", תוך התעלמות מבקשותיו לטפל בתיק או לאפשר לו להעבירו לעורך דין אחר. יתירה מזאת: גם לו הייתה מתקבלת טענתו של המערער בכל הנוגע להסכם, הרי שאין היא שוללת את הרשעתו של המערער בעבירה משמעתית. עבירה משמעתית אינה מתבטלת רק בשל הסכמתו בדיעבד של הלקוח שלא להגיש תלונה משמעתית. מכל מקום, אין עילה שנתערב בהחלטת הערכאות הקודמות להעדיף את עדות הלקוח על זו של המערער.

פרשיית הפיצוי הכספי

11. בפרשיית הפיצוי הכספי טוען המערער כי הרשעתו הסתמכה אך ורק על אמירות שמקורן בתשובותיו וסיכומיו לפני בית הדין המתוזי, אמירות אשר אינן חד משמעיות ויכולות להתפרש בצורות שונות, ולפיכך יש לזכותו מהאשמות אלו. גם דין טענה זו להדחות. אמנם, התיאור המלא של המפגש במשרדו של המערער, בו נדרש אחד מבני הזוג המתלוננים (הבעל) מופיע רק במכתב של הבעל שהועלה בפני בית הדין כמוצג, והבעל - וזו אכן תקלה שלא הוסברה - לא הובא לחקירה נגדית על מוצג זה. אולם בפני בית הדין היו ראיות נוספות המצביעות על נכונות הגרסה שמסרו בני הזוג. על פי גרסה זו, דרש המערער חתימה על מכתב ויתור בתמורה למסירת התיק. כמו כן,

יש לציין כי אי מסירת התיק הייתה רק נדבך אחד מהעבירות המיוחסות למערער בתיק זה. המערער הורשע גם בכך שהתחיל באופן ניהול התיק, ולא פעל בהתאם לחובתו המקצועית. התרשלות זו, שהתבטאה במחדלו של המערער לעשות דבר לגבי חוות הדעת של השמאי אשר נדרשה לצורך הטיפול בתיק, לא נסתרה.

פרשיית מכירת הדירה

12. בעניין פרשיית מכירת הדירה טוען המערער לפנינו כי אי הכללת התנייה בחוזה המכירה אשר מבטיחה את העברת הזכויות, אינה עבירה אתית. בטענה זו אין ממש. המערער אינו חולק על התשתית העובדתית המקיימת את העבירה, והיא כי לא כלל את התנייה בחוזה המכירה. קביעת רמת ההתנהגות הנאותה לעורך דין, וקביעת גבולותיה הנפרצים במקרה של עבירת אתיקה, הינה נושא המסור לידיהם של בתי הדין המשמעתיים של לשכת עורכי הדין (וראה לעניין זה דברי השופט כהן בעל"ע 3/72 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין נ' פלוני, פ"ד כ"ו(2), 150 וכן דברי השופט ברנזון בעל"ע 9/73 פלוני נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין, פ"ד כ"ט(1) 7). בתי דין אלו קבעו, כי אי הכללת סעיף המתנה את השלמת העיסקה ברישום העברת הזכויות על הנכס הינה התרשלות המגיעה כדי הפרת חובתו המקצועית של עורך הדין ומהווה עבירת משמעת.

בנוסף, יש לציין כי בפרשייה זו הורשע המערער גם בהמתנה של למעלה משש שנים לפני שהשכיל לבדוק ולהסדיר באופן סופי את רישום העברת הזכויות בדירה. עיכוב זה היה באשמתו של המערער, כך הסיקו בתי הדין המשמעתיים, ואין אנו רואים סיבה להתערב או לשנות מקביעה זו. העובדה כי המתלונן היה אמור לדעת - כטענתו של המערער - על עיכוב זה מאחר ולא קיבל לידיו את מסמכי העברת הזכויות, אינה משנה דבר. החובה המקצועית לדאוג לביצוע והשלמת עיסקה במקרקעין בצורה אחראית ומלאה מוטלת על עורך הדין, ולא על הלקוח. גם לו היתה הזנחה מצידו של הלקוח - ובתי הדין קמא לא מצאו כל הזנחה בהתנהגותו - הרי שזו אינה משנה את העובדה שהתנהגותו של המערער היתה נגועה בפגם אתי.

פרשיות ההוצל"פ והשיקים: סוגיית ההודאה

13. כאמור לעיל, בשתי פרשיות אלו הורשע המערער בעקבות הודאותיו, שנעשו בפני בית הדין, במהלך הדיון והקראת כתבי הקובלנות כלפיו. ההודאה נעשתה על פה. לאחר הכרעת הדין בבית הדין המחוזי, פנה המערער לבית הדין וביקש לחזור בו

מהודאתו. בית הדין המחוזי סירב לקבל את הבקשה לחזרה מהודאה, וכך גם בית הדין הארצי. המערער טוען כי יש לאפשר לו לחזור מהודאתו בתיקים אלו, ובהעדר ההודאה - אין בתיקים ראיות נוספות למעשיו ולפיקך יש לזכותו.

14. יכולת נאשם לחזור בו מהודאתו במסגרת הליכים משמעתיים של לשכת עורכי הדין נקבעה בסעיף 29 לכללי לשכת עורכי הדין (סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים) תשכ"ב-1962 (להלן: כללי סדרי הדין):

"נאשם רשאי לחזור בו מהודאתו, כולה או מקצתה, בכל שלב של המשפט עד להכרעת הדין, אולם לא יחזור בו מהודאה שהודה בפני בית הדין אלא ברשות בית הדין".

פירושו הפשוט והברור של האמור בכלל הוא, שחזרה מהודאה אפשרית רק עד להכרעת הדין, ואם ההודאה נמסרה בפני בית הדין, היא אפשרית רק לאחר שניתנה לכך רשות מבית הדין. המערער היה רשאי, על כן, לחזור מהודאתו רק ברשות בית הדין. רשות כזו לא ניתנה, כאמור. בית הדין הארצי הוסיף וקבע, כי:

"...גם אילו היה בית הדין קמא מוסמך להרשות למערער לחזור בו מהודאתו גם לאחר הכרעת הדין, לא הייתה הצדקה עניינית שיעשה כן. הודאת המערער נמסרה לאחר שנשמעו חלק מהראיות, וחזקה על המערער, שהוא עורך דין מנוסה, שהבין את משמעותה ותוצאותיה של הודאתו..." (עמוד 2 להכרעת הדין של בית הדין הארצי בבד"א 47/00).

דבריו אלה של בית הדין הארצי מקובלים עלינו. אכן, הנימוקים שהעלה המערער בבקשתו לפני בית הדין המחוזי לחזרה מהודאה לא הצדיקו מתן הרשות לחזרה מהודאה. הטענה כי המערער לא היה מודע, בהעדר ייצוג על ידי עורך דין, למשמעות הודאתו, וכי זו נעשתה בלחץ הנסיבות בהן היה שרוי, נראית קלושה - במיוחד כאשר מדובר בעורך דין.

15. ערעור המערער הוא גם על העונשים שהוטלו עליו. הננו סבורים, שגם בעניין זה אין להתערב בפסיקת בית הדין הארצי. הצטברות עבירות המשמעת בהן הורשע המערער ואופיין הצדיקו את העונשים.

16. על סמך כל האמור לעיל, נדחה ערעור המערער על כל חלקיו. המערער ישא בהוצאות המשיב בסך 10,000 ש"ח ומע"מ.

המשנה לנשיא

השופטת א' חיות:

ש ו פ ט ת

אני מסכימה.

השופט ס' ג'ובראן:

ש ו פ ט

אני מסכים.

הוחלט כאמור בפסק דינו של המשנה לנשיא ת' אור.

ניתן היום, יג' באב תשס"ג (11.8.2003).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיא

לעב/

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 02015550_E03.doc
מרכז מידע, טל' 02-6750444; אתר אינטרנט, www.court.gov.il